

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 12 grudnia 2022 r.

BADK.DPK.133.146.2022

P10-73/22	Data wpływu petycji 27 października 2022 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 9 grudnia 2022 r.

USTAWA O DOWODACH OSOBISTYCH

TEMAT

**DOBROWOLNOŚĆ POBIERANIA ODCISKÓW PALCÓW PRZY
SKŁADANIU WNIOSKU O WYDANIE DOWODU OSOBISTEGO**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 28 pkt 15 i art. 32 ust. 1 oraz innych przepisów ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji uważa, że obecne brzmienie ustawy o dowodach osobistych narusza prawa człowieka i wolności zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polski. Zdaniem wnoszącego petycję w ustawie powinny znaleźć się zapisy odnoszące się do wydawania dowodów osobistych zgodnie z zasadami pisowni polskiej w nazwach własnych oraz o prawie obywatela do odszkodowania z powodu doznania krzywdy wynikłej z nieprawego działania człowieka i wykorzystania odcisków palców.

Z wymienionych względów autor petycji wnioskuje o wprowadzenie zmian w ustawie o dowodach osobistych poprzez:

- zmianę treści art. 28 pkt 15 na: „informację o pobraniu odcisków palców, bądź niepobraniu”;
- wykreślenie w art. 32 ust. 1 słów: „lub wnioskodawca składa wnioski o wydanie dowodu osobistego z naruszeniem innych przepisów niniejszej ustawy”.

W opinii autora petycji konieczne jest wprowadzenie przepisów wprowadzających odpowiedzialność odszkodowawczą państwa z powodu naruszenia danych osobowych (czym według petytora jest wymaganie złożenia odcisków palców) w myśl Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1157 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie poprawy zabezpieczeń dowodów osobistych obywateli Unii i dokumentów pobytowych wydawanych obywatelom Unii i członkom ich rodzin korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Wnoszący petycję podniósł, że wymaganie złożenia odcisków palców przy postępowaniu o wydanie dowodu osobistego jest niezasadne ponieważ nie każdy polski obywatel podróżuje do krajów Unii Europejskiej. Ponadto, taki wymóg narusza godność człowieka, dyskryminuje i poniża obywateli oraz powoduje wykluczenie obywatela z życia państwa. Zdaniem autora wskazane powyżej Rozporządzenie przewiduje możliwość zwolnienia z pobierania odcisków palców.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671) zawiera szereg przepisów regulujących między innymi postępowanie w zakresie: osób uprawnionych lub obowiązanych do posiadania dowodu osobistego, wydawania dowodów.

W myśl art. 4 ustawy dowód osobisty jest dokumentem stwierdzającym tożsamość i obywatelstwo polskie osoby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi oraz na podstawie jednostronnych decyzji innych państw, uznających ten dokument za wystarczający do przekraczania ich granic. Każdy polski obywatel posiada prawo do posiadania dowodu osobistego, zaś każdy pełnoletni obywatel jest obowiązany go posiadać.

Dowód osobisty posiada warstwę graficzną i warstwę elektroniczną. Odcisk palców stanowi, wraz z wizerunkiem twarzy, dane biometryczne znajdujące się w warstwie elektronicznej dowodu osobistego (art. 12a).

Odcisków palców nie umieszcza się w dowodzie osobistym osoby, która nie ukończyła 12. roku życia; od której chwilowo fizycznie nie jest możliwe pobranie odcisków któregośkolwiek z palców; od której pobranie odcisków palców jest fizycznie niemożliwe.

Dowód osobisty wydaje się nieodpłatnie. Uprawnionym do złożenia stosownego wniosku jest osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych. Złożenie w siedzibie organu gminy wniosku o wydanie dowodu osobistego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych wymaga jej obecności przy składaniu wniosku; wyjątek stanowią osoby, które nie ukończyły 5 roku życia.

Wniosek o wydanie dowodu osobistego powinien zawierać szereg danych oraz informacji, które szczegółowo określa art. 28 wskazanej powyżej ustawy.

Odmawia się wydania dowodu osobistego, w przypadku gdy fotografia załączona do wniosku przesłanego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 29, lub wnioskodawca składa wniosek o wydanie dowodu osobistego z naruszeniem innych przepisów niniejszej ustawy (art. 32).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1157 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie poprawy zabezpieczeń dowodów osobistych obywateli Unii i dokumentów pobytowych wydawanych obywatelom Unii i członkom ich rodzin korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się (Dz. U. UE L 188/67) w treści preambuły (pkt 18 i 19) określa umieszczanie wizerunku twarzy i dwóch odcisków palców (zwanym dalej „danymi biometrycznymi”) w dowodach osobistych i kartach pobytowych, przewidziane już w odniesieniu do paszportów biometrycznych i dokumentów pobytowych wystawianych obywatelom państw trzecich. Umieszczenie danych biometrycznych stanowi odpowiednią metodę łączenia wiarygodnej identyfikacji i ustalania autentyczności ze zmniejszonym ryzykiem oszustwa w celu poprawy bezpieczeństwa dowodów osobistych oraz kart pobytowych.

Zgodnie z powszechną praktyką, w celu weryfikacji autentyczności dokumentu i tożsamości jego posiadacza, państwa członkowskie powinny w pierwszej kolejności sprawdzić wizerunek twarzy, a gdy jest to niezbędne do potwierdzenia w sposób niebudzący wątpliwości autentyczności dokumentu i tożsamości posiadacza, państwa członkowskie powinny również sprawdzić odciski palców.

W myśl art. 3 Rozporządzenia dowody osobiste są wyposażone w nośnik danych o wysokim stopniu zabezpieczenia, który zawiera wizerunek twarzy posiadacza dokumentu i dwa odciski palców w formatach cyfrowych.

Z obowiązku złożenia odcisków palców mogą być zwolnione dzieci poniżej 12. roku życia. Z obowiązku złożenia odcisków palców zwolnione są dzieci poniżej 6. roku życia oraz osoby, od których pobranie takich odcisków jest fizycznie niemożliwe. Państwa członkowskie wydają dowód osobisty o okresie ważności wynoszącym dwanaście miesięcy lub mniej w przypadku gdy chwilowo fizycznie niemożliwe jest pobranie odcisków któregośkolwiek z palców wnioskodawcy (art. 4 ust. 3).

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz